

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Nepilngadīgo Tiesības Tiesas Procesā](#) > [Bulgaria](#)

Saturu nodrošina

Bulgārija

Nepilngadīgo tiesības tiesas procesā

Bulgārija

1. Bērna tiesībspēja un rīcībspēja

Bulgārijā minimālais vecums, no kura iestājas kriminālatbildība, ir 14 gadi. Visās lietās minimālais vecums, kuru sasniedzot, prasītājs var patstāvīgi celt prasību tiesā, ir 14 gadi.

2. Pielāgota tiesas procesa pieejamība

Vispārējās tiesas nav specializējušās bērnu justīcijas jomā. Tiesās, kur darbinieku skaits ir pietiekams, lai garantētu lietu sadali pēc nejaušības principa, tiesneši ir novirzīti civillietu un krimināllietu departamentos un izskata tikai attiecīgās lietas. Departamentus var izveidot apgabaltiesās un rajona tiesās, un tiesnešu novirzīšana uz tiem notiek pēc tiesas administratīvā vadītāja ieskatiem.

Bulgārijas tiesību aktos ir sniegta “bērna” juridiskā definīcija. Lai iestātos kriminālatbildība, personai ir jābūt sasniegušai minimālo vecumu, turklāt pastāv īpaši noteikumi, kas reglamentē sodu uzlikšanu nepilngadīgajiem. Bērnu aizsardzības likuma izpratnē “bērns ir jebkura fiziska persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu”.

Nepilngadīgos iedala divās grupās — vecumā no 14 līdz 16 gadiem un vecumā no 16 līdz 18 gadiem.

Salīdzinājumā ar pieaugušo kriminālatbildību viņu kriminālatbildība tiek mazināta, turklāt vecuma grupā no 16 līdz 18 gadiem mazinājuma pakāpe ir zemāka.

Nepilngadīgajiem, kas sasnieguši 16 gadu vecumu, var iestāties administratīvā atbildība saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu un sodu likumu un īpašiem aktiem, piemēram, Dekrētu par nepilngadīgo huligānisma apkarošanu.

3. Daudzdisciplīnu aspekti

Visām attiecīgajām organizācijām ir jākoordinē savas darbības, lai varētu visaptveroši novērtēt bērnus. Bērnu aizsardzības likums reglamentē šādu bērnu aizsardzības struktūru kompetences: Bērnu aizsardzības valsts aģentūra, Sociālās palīdzības direktorāti vietējā līmenī, darba un sociālās politikas ministrs, iekšlietu ministrs, izglītības un zinātnes ministrs, tieslietu ministrs, ārlietu ministrs, kultūras ministrs, veselības aprūpes ministrs un pašvaldību mēri.

4. Speciālistu apmācība

Profesionāļiem, kas ir iesaistīti tiesas procesā, ir jābūt kvalificētiem un īpaši pieredzējušiem, jo īpaši tādā jomā kā darbs ar bērniem. Nav noteiktas juridiskās apmācības prasības, bet gandrīz visi speciālisti ir piedalījušies kvalifikācijasursos un mācībās, kas viņiem nodrošina īpašas prasmes.

No otras puses, sociālie darbinieki un policisti piedalās dažādos pētījumos, semināros un sanāksmēs, ko rīko valsts iestādes, NVO u. c. Sociālās palīdzības aģentūra kā galvenā valsts iestāde, kas ir atbildīga par bērnu aizsardzības politikas īstenošanu, vietējā līmenī organizē daudzas apmācības, lai uzlabotu savu ierēdņu jeb sociālo darbinieku kvalifikāciju.

5. Bērna intereses

Saskaņā ar Bērnu aizsardzības likumu bērna interešu nodrošināšana ir viens no galvenajiem aizsardzības principiem. Galvenais princips bērnu iesaistīšanai tiesvedībā ir bērna intereses. Valsts tiesību akti dod bērniem iespēju iesaistīties proaktīvi, paust viedokli un piedalīties lēmumu pieņemšanā.

6. Tiesiskās aizsardzības līdzekļu pieejamība

Bērnu aizsardzības likumā noteikts, ka bērnam ir tiesības uz juridisko palīdzību un pārsūdzību visās tiesvedībās, kas skar bērna tiesības vai intereses.

Bērni bez tiesībspējas un rīcībspējas var iesniegt sūdzības un pārsūdzības ar vecāku vai likumīgo pārstāvju starpniecību, kuri bērnu vārdā īsteno viņu tiesības. Tiesību akti sniedz šiem pārstāvjiem iespēju pieņemt lēmumus, ievērojot bērna intereses. Ja cietušais ir bērns, kurš nolemj neprasīt kriminālvajāšanu, prokurors var to darīt bērna vārdā, uzsākot pirmstiesas procesu.

Nav īpašu noteikumu par juridisko palīdzību bērniem. Piemēro Juridiskās palīdzības likuma vispārējos noteikumus.

7. Turpmākās norises

Tieslietu ministrija, piedaloties plašam ieinteresēto personu lokam, izstrādāja jaunu *Likumu par atkāpšanos no nepilngadīgo kriminālvajāšanas un disciplināro pasākumu piemērošanu viņiem*. Likumprojekta mērķis ir veicināt nepilngadīgo likumpārkāpēju likumpaklausīgu uzvedību un nodrošināt atbalstu viņu integrācijai sabiedrībā, piemērojot disciplinārus pasākumus, un viņu iekļaušanai atbilstošās izglītības programmās. Saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un paraugpraksi likumprojekts reglamentē jauno pasākumu sistēmu, lai novērstu to, ka nepilngadīgie ar pretlikumīgu uzvedību izdara sekundārus un atkārtotus noziedzīgus nodarījumus.

Būtisks ierosināto tiesību aktu grozījumu elements ir paredzētā iespēja izmantot mediāciju. Tas ļaus ieviest atjaunojošo justīciju, atkāpjoties no nepilngadīgo kriminālvajāšanas, lai panāktu pretlikumīgās rīcības radītā kaitējuma novēršanu un pēc iespējas atjaunotu attiecības starp likumpārkāpēju, cietušo un sabiedrību.

8. Ģimenes dzīve

Bulgārijas tiesību akti par adopciju tika pārskatīti pēc tam, kad tika ratificēta Konvencija par bērnu aizsardzību un sadarbību starpvalstu adopcijas jautājumos (Hāgas konvencija). Ar grozījumiem adopcijas un adoptētāju ierakstīšanu īpašajos reģistros ieviesa kā nosacījumu pilnīgas adopcijas atzīšanai. Kā izņēmums no šā noteikuma tika paredzēta attiecībā uz laulātā bērna adopciju un mazbērna adopciju, ko veic vectēvs un vecāmāte.

Saskaņā ar Bulgārijas tiesību aktiem adopcija var būt "pilnīga" vai "vienkārša".

Pilnīgas adopcijas gadījumā starp adoptēto bērnu un viņa pēcnācējiem, no vienas puses, un adoptētāju un viņa radniekiem, no otras puses, rodas tiesības un pienākumi, kādi pastāv starp radniekiem pēc izcelsmes, un tiek izbeigtas tiesības un pienākumi starp adoptēto bērnu un viņa pēcnācējiem pret viņa radniekiem pēc izcelsmes.

Vienkāršas adopcijas gadījumā tiesības un pienākumi, kādi pastāv starp radniekiem pēc izcelsmes, ir tikai starp adoptēto bērnu un viņa pēcnācējiem, no vienas puses, un adoptētāju, no otras puses, un tiek saglabātas tiesības un pienākumi starp adoptēto bērnu un viņa pēcnācējiem pret viņa radniekiem pēc izcelsmes. Vecāku tiesības un pienākumi tiek nodoti adoptētājam.

[Bērniem draudzīga justīcija Bulgārijā](#) (324 Kb)

Lapa atjaunināta: 20/01/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī,

kas ir atbildīga par šo lapu.